

Følgenotat til Oslo SV om utkastet til kommunevalgprogram 2027–2031

Ja, det er mye mellom himmel og jord. Og det er mye mellom Marka og Karl Johan.

Det er mye også mellom de nær 100 sidene som programkomiteen med dette avgir til Oslo SVs lokallag og politiske grupper. SV vil mye på vegne av Oslo. Vi håper du vil lese alt sammen, og bli med på å gjøre programmet enda bedre.

Programkomiteen har i oppdrag å sette til verden et forslag til kommunevalgprogram som vi skal gå til valg på høsten 2027, og gjennomføre i åra fram til 2031.

Komiteen er bedt om å revidere programmet fra innværende valgperiode. Fra 2023 til 2027 er vi i opposisjon i bystyret. Det betyr at mye av programmet vi gikk til valg på i 2023, ikke er gjennomført. Tvert imot har byrådet og det borgerlige bystyreflertallet tatt byen i feil retning, i høy fart. Eiendomsskatten på bolig avskaffes fra 2027, og kostnaden bæres av vanlige folk i form av svekket velferd.

Ved et maktskifte og et nytt, rødgrønt byråd fra neste høst får vi muligheten til å begynne å reparere skaden dagens byråd har gjort, men også sette i gang nye reformer for et grønnere og mer rettferdig Oslo.

Dette er et første utkast. Noen steder har vi latt tvil komme eksisterende formuleringer fra forrige program til gode. Noen steder har vi latt tvil komme nye, spennende ideer til gode. Alt sammen skal nå diskuteres og modnes i partiorganisasjonen, før et endelig forslag kommer fra komiteen i januar.

Programkomiteens førsteutkast inkluderer ikke forslag til Oslo SVs hovedsaker for valgkampen og kommende periode. Arbeidet med hovedsaker foregår i et parallelt spor, med den forberedende valgkampgruppa som motor. Vårt programforslag inneholder likevel flere store, nye reformer som er potensielle hovedsaker, og som uansett vil kreve mye, både politisk og økonomisk.

Noen av de nye reformene som foreslås, må fremdeles kostnadsberegnes mer. Det totale programmet som til slutt oversendes årsmøtet må ha en økonomisk realisme som står i stil til kommunens økonomiske situasjon, sammen med de tiltakene programmet foreslår for å øke kommunens inntektsside.

Dissenser

Programkomiteen vil oppfordre til å ikke la dissensene som foreligger i programutkastet fullstendig dominere partiets diskusjoner de neste ukene. Men komiteen er enig om at dissensene reiser viktige spørsmål som vi her vil utbrodere.

Gratis barnehage

Komiteens flertall går inn for gradvis å gjøre deltakelse i barnehage gratis. Flertallet mener at det ikke er noen prinsipiell forskjell på barnehage og skole, og at barnehagen også bør være en del av de fullfinansierte velferdsgodene våre, for å sikre høyest mulig deltakelse i barnehage, uten noen økonomisk terskel, og som et tiltak for å hjelpe privatøkonomien til alle i Oslo.

Komiteens mindretall er uenig, selv om alle er enige om at gratis barnehage er ønskelig. Mindretallet mener tiltaket blir for dyrt, i mangel på økt statlig drahjelp, og at det vil treffe dårlig på de mange velgerne som opplever bedre bemanning som viktigst i barnehagene nå. Mindretallet stiller seg også tvilende til hvor mange som i dag ikke deltar i barnehage på grunn av prisen på 1250 kr i måneden.

Økt rabatt, eller gratis kollektivtransport for studenter

Hele komiteen er enige om at vi bør ta grep for å hjelpe studenter i Oslo med en svært anstrengt økonomi. Komiteens mindretall går inn for å gjøre kollektivtransport gratis for byens studenter, for å gi en vesentlig økonomisk håndsrækning. Komiteens flertall går i stedet inn for å innføre halv pris for studenter på alle billettkategorier, av hensyn til kostnader for kommunen og for ikke å skape disinsentiver for sykkel og gange.

Inntaksordning for videregående skole

Hele komiteen er enige om at inntaksmodellen for videregående skole bør endres.

Komiteens flertall mener det ikke er fornuftig å peke på blandingsmodellen, som SV og det rødgrønne byrådet vedtok mot slutten av forrige bystyreperiode, som skulle sikre en noe jevnere fordeling av elever med ulik bakgrunn. Samtidig ønsker de å holde fast ved intensjonen om å finne et alternativ til dagens rent karakterbaserte ordning. Flertallet går inn for et forslag som sier at hovedmålet med en ny modell bør være å skape en mer rettferdig prosess for elevene, enn dagens modell gjør. Dette åpner for nytt arbeid med alternative modeller.

Komiteens mindretall går inn for å gjennomføre blandingsmodellen som ble utredet og vedtatt i bystyret i forrige periode. Mindretallet mener blandingsmodellen står seg godt, og at det er viktig raskt å kunne endre inntaksordningen, for å unngå en ny situasjon hvor endringer ikke vedtas før på tampen av en bystyreperiode, like før et valg. En ny modell som ikke fins ferdig utredet når byrådsplattformen skal forhandles, vil måtte først utarbeides, og deretter forankres i partiorganisasjonene til alle byrådspartiene.

Elsarkesykler på fortauene

Kommunen har per i dag ikke lovhjemmel til å forby elsparkesykler på fortauene, men dagens byråd har bedt om slik generell hjemmel, ut ifra et ønske om å innføre et slikt forbud i indre by.

Komiteens mindretall går inn for å forby elsparkesykler på alle byens fortau. Dette begrunnet særlig i den utrygghet som eldre i Oslo opplever i møte med omfattende og uvettig bruk av elsparkesykler på fortauene.

Komiteens flertall er uenig, og mener det er tilstrekkelig å vurdere strengere regulering av utleie, bruk og parkering av elsparkesykler. Flertallet er bekymret for at et forbud på fortau vil føre til flere alvorlige skader, idet elsparkesyklene flytter seg over i veibanen.

Struktur og lesbarhet

Programkomiteen har gjort en del endringer i programmets kapittelstruktur. Blant annet skilles utdanning og oppvekst i ulike hovedkapitler, bolig og byutvikling i ulike hovedkapitler, og eldre og kriminalitetsforebygging vies begge egne hovedkapitler. Vi opplever det som krevende å lage en struktur som er fullkommen, for alle de ulike grupper som vil lese og bruke programmet på ulike måter. Vi har samtidig vurdert at det på enkelte områder er fornuftig å la punkter være overlappende på tvers av tematisk overbygning. De fleste bruker et valgprogram som et oppslagsverk, ikke som et helhetlig verk.

Likevel er brødtekstene omarbeidet i form, og vi har forsøkt å skape en fortelling om de forskjellige temaene, hvor teksten gir en retorisk retning som peker tilbake til rammefortellinga som introduserer programmet. Dette grepet håper vi kan være nyttig for aktivister og kandidater, samtidig som det gir velgerne et bilde av hva Oslo SV mener om nettopp deres hjertesak.

Representantskapet oppfordret komiteen til å bruke den såkalte liks-kalkulatoren, og tilstrebe en lesbarhetsscore ikke høyere enn 40. Utkastet vi nå leverer finner en score på 37, kategorisert som lettlest.

Frist for innspill til dette førsteutkastet er 15. november.

God fornøyelse, og lykke til!

Hilsen programkomiteen